

Βρυξέλλες, 21 Ιουνίου 2023
(OR. en, pl)

Διοργανικός φάκελος:
2022/0195(COD)

10867/23
ADD 1

ENV 718
CLIMA 315
FORETS 74
AGRI 346
POLMAR 37
CODEC 1170

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 10719/23

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 10607/22 + ADD 1

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αποκατάσταση της φύσης
– Γενική προσέγγιση
= Δηλώσεις

Δήλωση της Λετονίας

Σύνοδος του Συμβουλίου Περιβάλλοντος, 20 Ιουνίου 2023

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αποκατάσταση της φύσης

Η Λετονία υποστηρίζει τον βασικό στόχο της πρότασης για επαναφορά της φύσης σε ολόκληρη την ήπειρο προς όφελος της βιοποικιλότητας, του κλίματος και των ανθρώπων.

Ωστόσο, η Λετονία εκφράζει ανησυχίες σχετικά με τους ποσοτικούς υποχρεωτικούς στόχους επανύφανσης και τις διατάξεις που αφορούν τα οργανικά εδάφη γεωργικής χρήσης (άρθρο 9 παράγραφος 4).

Κατά τη γνώμη μας, οι διατάξεις σχετικά με την επανύγρυνση οργανικών εδαφών θα επηρεάσουν δυσανάλογα ορισμένα κράτη μέλη στα οποία επικρατούν συγκεκριμένες κλιματολογικές συνθήκες.

Η Λετονία είναι ένα από τα κράτη μέλη με τα χαμηλότερα ποσοστά γεωργικής γης (30 % επί της συνολικής έκτασης γης) στην ΕΕ. Ταυτόχρονα, συγκαταλέγεται στα λίγα κράτη μέλη που διαθέτουν το υψηλότερο ποσοστό οργανικών εδαφών.

Επίσης, οργανικά εδάφη απαντώνται σε μικρές εκτάσεις, διάσπαρτες σε ολόκληρη την επικράτεια της Λετονίας. Οι γεωργικές εκτάσεις και τα συστήματα αποστράγγισης των δασών αλληλοσυνδέονται και συνδυάζονται σε ένα μεγάλο σύστημα. Επιπλέον, τα εδάφη αυτά ανήκουν στο κράτος, στους δήμους και σε ιδιώτες.

Λόγω της ιδιαιτερότητας της κατάστασης και των ειδικών περιστάσεων, οι ποσοτικοί και υποχρεωτικοί στόχοι για την επανύγρυνση θα πλήξουν σημαντικά τη γεωργία, η οποία αποτελεί έναν από τους οικονομικούς τομείς προτεραιότητας στη Λετονία.

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Ομάδας «Περιβάλλον», η Λετονία κοινοποίησε τα αποτελέσματα εκθέσεων που αξιολογήθηκαν από ομοτίμους και στις οποίες εκτιμήθηκε η καταλληλότητα της επανύγρυνσης. Αρκετές εκθέσεις έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι άλλα μέτρα αποκατάστασης (όπως η δάσωση) ενδέχεται να είναι καταλληλότερα υπό συγκεκριμένες συνθήκες και να έχουν σημαντικά οφέλη για το κλίμα.

Η επανύγρυνση αυξάνει επίσης τις εκπομπές μεθανίου, του δεύτερου σε σημασία αερίου του θερμοκηπίου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η επανύγρυνση ενδέχεται να μην συμβάλει στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα στον τομέα LULUCF.

Επιπλέον, λόγω του υψηλού κόστους και της τεχνικά περίπλοκης διαδικασίας της επανύγρυνσης, η Λετονία θεωρεί ότι η μείωση των εκπομπών είναι μεγαλύτερη κατά την επανύγρυνση ενός παχύτερου στρώματος οργανικού εδάφους, όπως τα εδάφη τύπου *histosols*, με πάχος ίσο ή μεγαλύτερο των 40 cm.

Η διαθεσιμότητα χρηματοδότησης θα αποτελέσει απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και το περιβάλλον, η Λετονία τάσσεται υπέρ της έγκρισης γενικής προσέγγισης στη σύνοδο του Συμβουλίου Περιβάλλοντος στις 20 Ιουνίου 2023.

Αήλωση της Δημοκρατίας της Μάλτας

Η Μάλτα αναγνωρίζει την ανάγκη για μια πιο φιλόδοξη προσέγγιση έναντι της διατήρησης της φύσης και ότι ο παρών κανονισμός θα συμβάλει στο παγκόσμιο πλαίσιο για τη βιοποικιλότητα και θα βελτιώσει την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή.

Ωστόσο, η Μάλτα υποστηρίζει ότι η εφαρμογή του κανονισμού θα πρέπει να επικεντρωθεί σε εκείνους τους φυσικούς πόρους των οποίων η προστασία δεν επιτυγχάνεται με το υφιστάμενο ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η Μάλτα ανησυχεί για τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού στην υφαλοκρηπίδα. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι κατά την εφαρμογή των μέτρων και οι δράσεις αυτές να επιτυγχάνουν πράγματι το απαιτούμενο επίπεδο προστασίας.

Η Μάλτα κατανοεί ότι η γενική προσέγγιση του Συμβουλίου παρέχει ευελιξία κατά την εφαρμογή των στόχων αποκατάστασης της φύσης που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5, συμπεριλαμβανομένης της μη υποβάθμισης της γης και των θαλάσσιων υδάτων, καθώς και της μηδενικής καθαρής απώλειας για τα αστικά οικοσυστήματα έως το 2030. Η ευελιξία αυτή είναι καίριας σημασίας, καθώς θα επιτρέψει σε κράτη μέλη με υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα και περιορισμένη έκταση, όπως η Μάλτα, να καθορίσουν την πορεία τους για την επίτευξη αυτών των φιλοδοξιών χωρίς να διακυβεύονται οι υφιστάμενες εθνικές νομοθεσίες που αφορούν τις εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές. Πιστεύουμε ότι είναι επιτακτική ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προσαρμόζουν αποτελεσματικά τα σχέδιά τους για την αποκατάσταση της φύσης ώστε να ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες πιέσεις που αντιμετωπίζουν.

Η Μάλτα θα καταβάλει προσπάθειες ώστε να διασφαλίσει ότι η ευελιξία αυτή θα παραμείνει στο επίκεντρο των επικείμενων διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Δήλωση της Πολωνίας

Δήλωση της Πολωνίας σχετικά με το σχέδιο κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης

Η προστασία της βιοποικιλότητας και η αποκατάσταση της φύσης συνιστούν σημαντικές υποχρεώσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Πολωνία καταβάλλει εδώ και χρόνια προσπάθειες για την υπεύθυνη επίτευξη αυτών των στόχων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η πολωνική κυβέρνηση τηρεί κριτική στάση έναντι του σχεδίου κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης, επισημαίνοντας ότι είναι αδύνατο να επιτευχθούν οι υπερβολικά φιλόδοξοι στόχοι που τίθενται σε αυτό σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Ορισμένες από τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο κανονισμού αναπαράγουν υφιστάμενες λύσεις στο πλαίσιο της εφαρμογής οδηγιών όμως, όπως προκύπτει από εκθέσεις της Επιτροπής, οι λύσεις αυτές δεν έχουν κατορθώσει να αποφέρουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων από τον Ιούνιο του 2022, οι διαδοχικές εκδόσεις του κειμένου στρέφονται προς τη σωστή κατεύθυνση προκειμένου να σημειωθεί αλλαγή, και αυτό είναι κάτι για το οποίο η Πολωνία θα ήθελε να ευχαριστήσει τόσο την τσεχική όσο και τη σουηδική Προεδρία. Ωστόσο, η τρέχουσα διατύπωση του σχεδίου εξακολουθεί να εγείρει εύλογες αμφιβολίες. Η Πολωνία θα ήθελε να επιστήσει ιδίως την προσοχή σε ζητήματα που επηρεάζουν τη γεωργία. Παρά τις αλλαγές που επήλθαν στο κείμενο του κανονισμού όσον αφορά τα γεωργικά οικοσυστήματα, οι στόχοι που έχουν τεθεί για αυτά δεν είναι εφικτοί. Ειδικότερα, η επαναφορά των αποστραγγισμένων τυρφώνων εξακολουθεί να αποτελεί μείζον πρόβλημα. Στην Πολωνία, η συντριπτική πλειονότητα των εν λόγω εκτάσεων είναι επί του παρόντος λειμώνες, οι οποίοι ανήκουν σε γεωργούς και χρησιμοποιούνται για παραγωγή. Η επανύγρανσή τους συνεπάγεται περιορισμό των δυνατοτήτων γεωργικής χρήσης, απειλώντας την επισιτιστική ασφάλεια και την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας στην Πολωνία και την ΕΕ. Η Πολωνία ανησυχεί ιδιαίτερα για το ότι η υλοποίηση των στόχων του κανονισμού θα απαιτήσει αλλαγές στον χωροταξικό σχεδιασμό και τη χρήση της γης, οι οποίες ενδέχεται να αναγκάσουν τους οικονομικούς φορείς να τροποποιήσουν το επιχειρηματικό προφίλ τους ή τα φυσικά πρόσωπα να αλλάξουν τα μέσα διαβίωσής τους.

Σημειώνεται ότι με το σχέδιο κανονισμού προβλέπεται η ανάθεση εκτεταμένων αρμοδιοτήτων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά την επαλήθευση της επάρκειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να απαιτεί την εφαρμογή αυθαίρετα καθορισμένων πρόσθετων μέτρων. Τα κριτήρια για την εκτίμηση αυτή και, ειδικότερα, για τον χειρισμό τυχόν διαφωνιών μεταξύ εμπειρογνομόνων των κρατών μελών και υπαλλήλων της Επιτροπής δεν είναι γνωστά. Δεν έχει προταθεί τρόπος αντιμετώπισης των διαφωνιών μεταξύ της Επιτροπής και ενός κράτους μέλους.

Κατά την άποψη της Πολωνίας, η προτεινόμενη χρηματοδότηση αυτών των φιλόδοξων καθηκόντων είναι εντελώς ανεπαρκής και τα κόστη —όπως καταδείχθηκε κατά τη διάρκεια των εργασιών— έχουν υποτιμηθεί σημαντικά. Η Πολωνία έχει επανειλημμένα επισημάνει την ανάγκη δημιουργίας ειδικού ταμείου για την αποκατάσταση της φύσης. Οι υπηρεσίες και οι θεσμικοί φορείς που θα εφαρμόσουν τις νέες λύσεις θα χρειαστούν επίσης σημαντική στήριξη με ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους, κάτι που δεν έχει ληφθεί υπόψη στο σχέδιο.

Αξίζει επίσης να τονιστεί ότι, κατά την άποψη της Πολωνίας, δεν είναι δυνατή η άμεση εφαρμογή του κανονισμού, για την οποία θα απαιτείτο έγκριση πολυάριθμων τροποποιήσεων στην εθνική νομοθεσία.

Στο πλαίσιο του ολοένα και πιο βάνουσου πολέμου της Ρωσίας, η Πολωνία φρονεί ότι ο σχεδιασμός τόσο δαπανηρών δραστηριοτήτων ή τόσο εκτεταμένων αλλαγών στον τρόπο διαχείρισης των εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την παραγωγή τροφίμων ή την ενεργειακή ασφάλεια, μοιάζει επικίνδυνος από την άποψη της οικονομικής και κοινωνικής σταθερότητας της ΕΕ.